
RMK Tallinna külastusala

Külastuskorralduskava 2020-2029
2022. aasta täitmise aruanne

Riigimetsa Majandamise Keskus
Külastuskorraldusosakond

Sissejuhatus

2022. aasta oli mitmetel aladel üle Eesti märgata külastatavuse liikumist üldjoontes sarnasesse rütmi koroonaeelse aja omaga ning selles osas on ka Tallinna külastusalal. Üleüldise trendina on täheldada märke välismaalaste arvu vähenemisest, üks põhjusi võib olla ettevaatlikkus Ida-Euroopasse reisimise osas, samas turismistatistika näitab, et Eesti elanike välismaale reisimine on hakanud taas suurenema.

RMK loodusõppeprogrammide osa saanute arv, mis oli koroonaaastatel langes, on taas vaikselt tõusuteel. Klassikalise, juhendaja eestvedamisel toimuva õppeprogrammi kõrval on valikus ka omal käel läbitavaid, nn seljakotiprogramme, ning põnevust pakuvad konkreetsetele radadele loodud nutimängud, mis on viimastel aastatel külastajate poolt aktiivselt kasutusse võetud, jätkuvalt meelitasid osalema traditsioonilised tegemised. Eesti Vabariigi 105. aastapäeva eel kinkis RMK igale Eesti lasteale Tarmo Tuule raamatu „Mets on kodu. 12 puu- ja kuulugu“.

Elanike teadlikkus RMK loodud puhke- ja liikumisvõimalustest on kasvanud – kui 2020. aastal teadis 90% elanikest RMK pakutavatest puhkevõimalustest (uuring november 2022, Turu-uuringute AS, tulemust võis mõjutada ka küsitlusmetoodika muutus, sest andmeid koguti esmakordselt täies mahus veebiküsitlusena), siis 2022. aastal oli teadlikke juba 97%.

Tallinna külastusala objektid on jätkuvalt väga suure külastatavusega ning populaarsed. Kuna piirkonna külastus on suur, esineb alal mõningad hooldusega seotud väljakutsed, nagu küttepude vargus ja käimlate risustamine. Enim lõkkepuude varguseid leidsid aset Meremõisa, Leetse ja Ohtu telkimisaladel. Meremõisa telkimisalal purgiti ka matkautode sisu RMK käimlatesse ning Tädul risustati käimlat jäätmetega (pudelid jms), mis tegi selle tühjendamise keeruliseks.

2022. aastal oli Tallinna külastusala fookus suuresti suunatud Nõmme-Mustamäe maastikukaitsealal planeeritavate rekonstrueerimistööde ettevalmistamisele ning aruteludele kohaliku kogukonna esindajatega. Esialgsetes plaanides oli nii Sütiste trepi rekonstrueerimine kui Nõmme-Mustamäe loodusrajaga seonduvad ettevalmistustööd, kuid kohalike vastuseisu ning ka ehitusloa kohtus vaidlustamise tõttu loobuti mõlema projektiga senisel kujul jätkamisest, viidi trepile läbi täiendav ehitusekspertiis.

Teavitamise osas oli Tallinna külastusala unikaalne selle poolest, et alal viidi 2022. aastal loodusretki läbi ka ukraina keeles, kus osales kokku 367 inimest.

2022. aastal viidi külastusalal läbi ka maastikuseire.

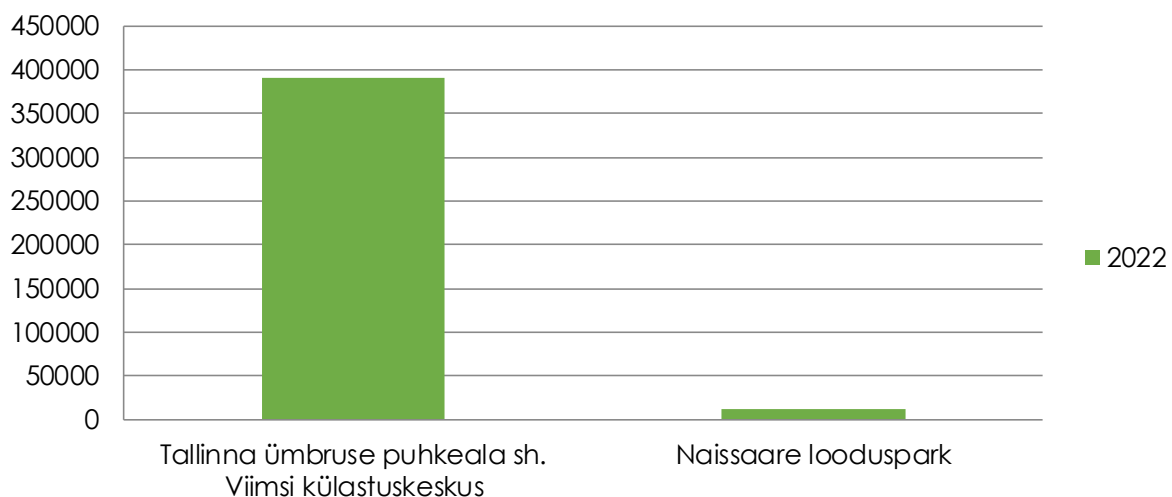
1. Regulaarselt läbiviidavad seired ja uuringud

1.1. Külastajauuring

21. aasta juulis lõppesid perioodil 2020-2021 läbi viidud külastajauuringud Tallinna ümbruse puhkealal (sh. Keila-Joa pargis ja Sütiste metsas) ning Naissaare looduspargis. Kokkuvõtted tulemustest on leitavad külastaja ja külastusseire materjalide lehel veebis:

<https://www.rmkk.ee/organisatsioon/tegevusvaldkonnad/loodushoid/kulastaja-ja-kulastusseire>

1.2. Külastusmahu seire

Joonis 1. Tallinna ümbruse puhkeala sh. Tallinna teabepunkti ja RMK Viimsi külalustukeskuse ning Naissaare looduspargi külalustatavus 2022. aastal.

2022. aastal sulas lumi eelnevate aastatega võrreldes hiljem, loendusperiood algas aprilli lõpus, mai alguses. Samuti saabus paksem lumekiht sügisel tavapärasest varem. Tallinna ümbruse puhkeala on üle-eestlises vaates jätkuvalt kõige külalustatavam ala. 2020. aastal hüppeliselt tõusnud Keila-Joa pargi külalustatavus on jäänud ka 2022. aastal varasemast kõrgemale tasemele. Samuti on kõrgele tasemele püsima jäänud Meremõisa telkimisala külalustatavus. Lisaks selle seirati esmakordselt ka Tallinna linnas riigimetsamaal Nõmme-Mustamäe maastikukaitsealal olevate külalustusobjektide kasutust. Esmased seire andmed kinnitasid ala suurt kasutusintensiivsust, 220000.

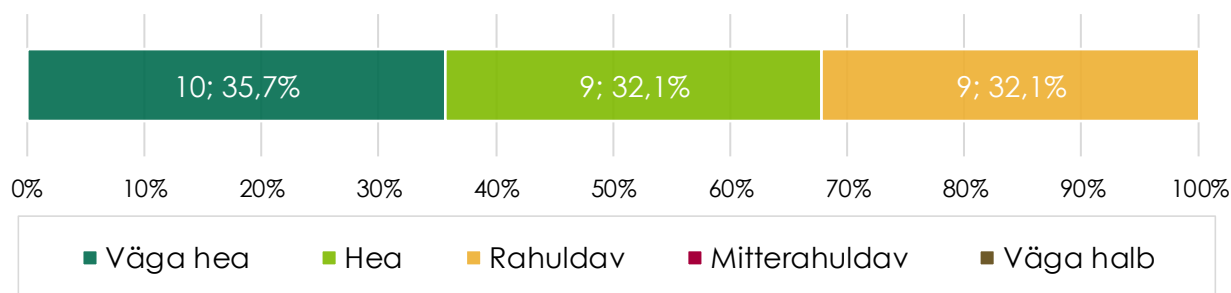
Tabel 1. Tallinna külalustusala külalustusobjektide külalustatavus.

Külalustusobjekt	Külalustatavus 2022
Keila-Joa park	171100*
Leetse lõkkekoht	30800
Meremõisa telkimisala	83900
Tabasalu looduspark	20700
Varbola linnus	10100

* Aastaringne loendus

1.3. Külustusobjektide seisundi seire

Käesolevas peatükis on käsitletud külustusobjektide seisundi seire objektide pinnase ja alustaimestiku seisundi andmeid. Tallinna ümbruse puhkeala külustusobjektidel on seire toimunud 2009., 2014., 2018. ning viimati 2022. aastal, mil seiresse oli kaasatud 29 seireobjekti (metoodika alusel hinnati seisund 28 seireobjektile). Pinnase ja alustaimestiku seisundi indeksi¹ (edaspidi ka PAI) klassifikatsiooni² alusel oli seisund väga hea või hea 19 objektile (joonis 2) ning rahuldav üheksal objektile; mitterahuldavas või väga halvast seisundis objekte ei olnud. PAI väärtus ületas 2022. a seire andmetel lubatud muutuste piiri³ seitsmel objektile: Susla ja Järveotsa lõkkekohal, Metsanurme-Üksnurme ajaloo- ja loodusõpperaja lõkkekohal II, Sütiste metsa puhkekohal II, Meremõisa telkimisalal ning Leemeti lõkkekohal II ja III.

Joonis 2. Tallinna ümbruse puhkeala seireobjektide arvuline ja protsentuaalne jagunemine pinnase ja alustaimestiku seisundiklassidesse 2022. aastal.

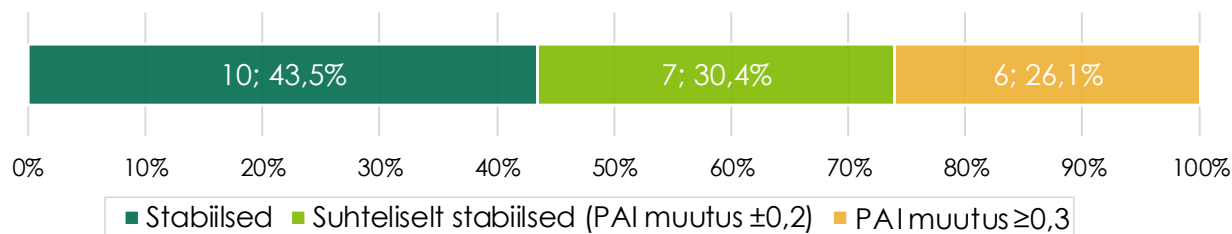
2018. ja 2022. a. andmete võrdlusel (23 objekti) oli 17 objekti (73,9%) pinnase ja alustaimestiku seisund stabiilne⁴ või suhteliselt stabiilne (joonis 3). Muutus oli märgatavam kuuel objektile. Nendest neljal (Hirvelaane, Järveotsa, Susla ja Kõrvetaguse lõkkekoht) oli seisund halvenenud ning kahel (Järlepa ja Padise lõkkekoht) paranenud.

¹ Pinnase ja alustaimestiku seisundi indeks (lüh. PAI) arvutatakse alalistel seiretransektidel hinnatavatel prooviruutudel esinenud kahjustusastmete kaalutud keskmisena. PAI võimalik väärtus on 1...6. Objektidel, millel taimestiku katte väärtus rekreatiivse kasutuse mõjul ei ole vähenenud (nt tallamiskindlad kõrrelistega kaetud alad) on PAI väärtus kokkuleppeliselt „üks“. PAI väljendab ala pinnase ning alustaimestiku seisundit – mida suurem on indeksi väärtus, seda halvem on pinnase ning alustaimestiku seisund.

² Seisundiklass määratakse PAI väärtuse alusel järgmiselt: väga hea (PAI väärtus 1...2); hea (2,1...3); rahuldav (3,1...4); mitterahuldav (4,1...5); väga halb (5,1...6).

³ Lubatud muutuste piir – kokkuleppeline pinnase ja alustaimestiku seisundi indeksi väärtus (PAI=3,3), mille ületamisel võib vastavalt objekti suurusele või kasvukohatüübile olla vajalik erinevate maastikukaitseliste meetmete rakendamine.

⁴ Objekti pinnase ja alustaimestiku seisundi muutus arvestatakse kahe seirekorra PAI väärtuse erinevuse alusel; muutuse suurust eristatakse järgmiselt: PAI väärtuse erinevus 0,0 – stabiilsed; PAI väärtuse erinevus ≤0,2 – suhteliselt stabiilsed; PAI väärtuse erinevus ≥0,3 – muutus märgatavam. PAI muutuse juures tähistab negatiivne arv PAI väärtuse langemist (seisundi paranemist); positiivne arv väärtuse tõusu (seisundi halvenemist).

Joonis 3. Tallinna ümbruse puhkeala objektide arvuline ja protsentuaalne jagunemine PAI väärtuse muutuse alusel 2018. ja 2022. a. võrdlusel.

Nii Hirvelaane, Kõrvetaguse kui ka Susla lõkkekohad on matkatee väikesemõõtmelised objektid. Hirvelaane ja Kõrvetaguse lõkkekohal toimuvad muutused lubatud piirides. Susla lõkkekohal ($PAI > 3,3$) on tegu objekti rajamise järgse (objekt rajatud 2017. a) kooslusele omase tallamiseõrnema taimkatte taandumise ning pinnase mõningase tihenemisega (koosluses ei ole toimunud liikide asendumist tallamiskindlamatega). Tallamise mõju on lokaalne.

Järveotsa lõkkekohal toimusid 2014. ja 2018. aasta võrdluses pinnase ja alustaimestiku seisundis muutused lubatud piirides. 2022. aasta andmetel ületab PAI väärtus lubatud muutuste piiri – objektil on laienenud ala, mida kasutatakse sõidukite parkimiseks, mis on kaasa toonud ka pinnase suurema tihenemise ning taimkatte (koosluses domineerivad kõrrelised, esineb teelette) osalise taandumise. Soovitav on kaaluda madalpiirde rajamist parkimisala piiritlemiseks.

Metsanurme-Üksnurme ajaloo- ja loodusõpperaja lõkkekohal II paikneb jänesekapsa-mustika kuusikus, mille taimkate on suhteliselt tallamisõrn, puujuured osaliselt paljandunud ja kahjustunud. Objekti pinnase ja alustaimestiku seisund on stabiilne ($PAI > 3,3$), suurenenud on pinnase tihenemine. Maastikukaitse meetmena on soovitatav kaaluda telkimise piiramist objektil või lõkkekoha likvideerimist konkreetsetes asukohas (parema tallamiskindlusega uuem lõkkekohal asub vahetus läheduses).

Sütiste metsa puhkekohtadest (kolm seireobjekti) ületab PAI väärtus lubatud muutuste piiri ühel seireobjektil (II). Sütiste metsa I puhkekohas (läänepoolne objekt) on seisund PAI väärtuse alusel suhteliselt stabiilne (PAI muutus $-0,1$; seisundiklass nii 2018. kui ka 2022. a hea, PAI väärtus ei ületa lubatud muutuste piiri). Puhkekoha alal on tallamiskoormus ja mõjud tugevamad vahetult külastustaristu elementide juures, kus on märgata pinnase tihenemist ja üksikult kasvavate taimede taandumist võrreldes 2018. a seire andmetega. Seisund on paranenud taristust eemale jäävatel prooviruutudel, kus taimkatte katvus on suurenenud. Puhkekohal paikneb ala kahe laiema liikumisraja liitumiskoha vahetus läheduses. Tõenäoliselt on lõkkekoha läbimise vältimisega suurenenud põhiradade kasutus.

Sütiste metsa II puhkekohas on pinnase ja alustaimestiku seisundi indeksi (PAI) väärtus stabiilne (nii 2018. kui ka 2022. a oli seisundiklass rahuldav, $PAI > 3,3$). Tallamiskoormus ja mõju on suurem vahetult külastustaristu ümbruses, kus varasemalt kompaktne paljandunud mineraalpinnas on rohkem struktuuri kaotanud, samas on objekt

suurenenud varasemalt taimkatteta alal üksikute taimedega osaruutude arv. Puhkekohast vahetult lääne poole jääval alal on tallamiskoormus seisundi alusel vähenenud – märgata on alustaimestiku taastumist ning seisund on parem, kui 2018. a. Puhkekohast loode-ida suunale jääval alal on kõrvalised liikumisradad ning ka laiapinnaliselt tallamistunnustega ala (alustaimestiku kasvukõrguse vähenemine, taimkatte kadu jms), mille seisund on sarnane 2018. a seisuga. Tallamistunnustega ala maht ja liikumisradade rohkus viitab külastuse konkreetsetele radadele suunamise vajadusele ning teavitamisele mh tallamiskoormuse mõjust looduskooslusele.

Sütiste metsa III puhkekohas on pinnase ja alustaimestiku seisund PAI väärtuse alusel suhteliselt stabiilne (PAI muutus -0,1, seisundiklass hea, PAI<3,3). Tallamiskoormus ja mõjud on tugevamad vahetult külastustaristu elementide juures, kus on märgata ka pinnase vähest tihenemist. 2018. a võrreldes oli taristu elementide juures paranenud pinnase kattuvus varisega ning ka mõningast huumuse teket alale, kus varasemalt esines paljandunud mineraalpinnast. Puhkekoha ümbruses on vahetult ida poole jääval väiksemal alal märgata tallamiskoormuse mõjul alustaimestiku kasvukõrguse vähenemist. Puhkekoht paikneb ala ühe põhilise liikumistee kõrval. Samas on laiemal alal mitu põhitrassist lähtuvat kõrvalist liikumist rada ning tallamistunnustega ala, mille seisund ei ole 2018. aastaga võrreldes oluliselt muutunud. Hajutatud tallamiskoormuse põhimõttel külastuse suunamine ei toimi metsakasvukohatüüpide hea seisundi tagamiseks olemasoleva külastuskoormuse juures. Maastiku seisundi paranemiseks on vaja külastuse parem suunamine kogu alal ning mh teavitus tallamiskoormuse mõjust.

Meremõisa telkimisalal koondina oli 2018. ja 2022. a võrdlusel pinnase ja alustaimestiku seisund suhteliselt stabiilne (PAI muutus -0,2). 2018. a ületas PAI väärtus lubatud muutuste piiri, 2022. a oli piiril. Alal oli üldiselt paranenud varisega katvus, samas oli märgata ka randa liikumiseks kasutatava ala laienemist. Meremõisa telkimisala kooslused on tallamisõrnad kuni suhteliselt tallamisõrnad. 2014. ning 2018. a andmete võrdlusel oli pinnase ja alustaimestiku seisund objektis suhteliselt stabiilne (PAI muutus +0,1). Ajas näitasid andmed siiski halvenemise trendi. Seisundi seire andmed on näidanud, et tallamistundlike ja pika taastumisajaga kooslustel on vaja rakendada täiendavaid külastust suunavaid maastikukaitse meetmeid, et tagada nende kaitse. 2021. aastal koostati Meremõisa telkimisalale rekonstrueerimisprojekt, mis 2022. a seire toimumise ajaks ei olnud realiseeritud.

Järgnevalt on eraldi välja toodud seisundi muutused ala siseselt erinevate lõkkekohtade kaupa. Meremõisa telkimisala I lõkkekohal (ida poolt) oli PAI väärtus 2018. a andmetega võrreldes suurenenud ja 2022. a ületas lubatud muutuste piiri. Uue projektiga oli planeeritud kõnealune lõkkekoht sulgeda, et viia kasutus elamutest eemale. II lõkkekohal oli varisega katvus 2018. aastaga võrreldes oluliselt paranenud (paljandunud mineraalpinnasega ala osakaalu vähenemine; 2018. a PAI>3,3, 2022. a <3,3). Uue projektiga on ala planeeritud telkimiskohaks. II ja III lõkkeaseme vahele jääval alal, mida varasemalt kasutati ka randa liikumiseks, on kurdlehise kibuvitsa kasvamine rannaalale tallamiskoormust vähendanud ning seisund metsamaal paranenud (PAI<3,3, seisundiklass hea). Samas on liikumist rada kujunenud III lõkkeaseme (uue) juurde, kus tallamiskoormus ja mõju kooslusele on suurem ja 2018.

aastaga võrreldes randa liikumiseks kasutatav ala laienenud. IV lõkkekoha juures (objekti suurem parkimisala) on seisund suhteliselt stabiilne (PAI muutus -0,1). PAI väärtus ületas nii 2018. kui ka 2022. a. lubatud muutuste piiri (seisundiklass rahuldav). Tallamiskoormus alal on laiemapinnaliselt suhteliselt ühtlane. Projektiga on planeeritud lõkkekoha likvideerimine ning randa liikumiseks konkreetsete radade välja ehitamine, et külastuskoormust paremini suunata ja tagada alustaimestiku taastumine laiema alal. V lõkkekoha juures oli seisund 2018. a võrreldes suhteliselt stabiilne (PAI muutus +0,1, seisundiklass rahuldav). Alal on vähenenud üksikute taimedega osaruutude osakaal. Nii 2018. kui ka 2022. a ületas PAI väärtus lubatud muutuste piiri, seisundiklass rahuldav. VI lõkkekohal on pinnase ja alustaimestiku seisund suhteliselt stabiilne (PAI muutus +0,1). Nii 2018. kui ka 2022. a ületas PAI väärtus lubatud muutuste piiri. VII lõkkekohal (läänepoolne) oli PAI muutus >0,3. Suurem muutus on enamuses tulenev kurdlehise kibuvitsa peale tungimisest (kahel prooviruudul)). 2018. aastaga võrreldes, mil PAI väärtus ületas lubatud muutuste piiri, oli vähenenud struktuuritu mineraalpinnasega ala osakaal. Randa liigutakse jätkuvalt suhteliselt laial alal. Uue projektiga oli lõkkekohale planeeritud randa liikumiseks laudrada (sh ratastooli või lapsevankriga liikumise võimaldamine).

Leetse telkimisala on seires nelja seireobjektina. 2018. ja 2022. a võrdlusel on külastusobjektil koondina pinnase ja alustaimestiku seisund suhteliselt stabiilne (PAI keskmine muutus -0,1) ning indeks ületab lubatud muutuste piiri. Objektile üldisena on pinnase ja alustaimestiku seisundis mh märgata ka põua mõju (reljeefi kõrgemad päikesele avatud osad). Seire alusel vajab väljaspool teid mootorsõidukite ja maastikusõidukitega sõitmise teema tähelepanu ja teavitustööd.

Leetse telkimisala I (loodest arvestatuna) on vahetult enne 2018. aasta seiret rajatud lõkkekoht, asukohas, kus varasemalt paiknes omavoliline lõkkease ja külastuskoormus alal oli juba olemas. Pinnase ja alustaimestiku seisund oli 2018. ja 2022. a võrdluses stabiilne (seisundiklass hea, PAI<3,3). Objektile on märgata ühtlast tallamiskoormuse mõju süvenemist peamiselt kahjustusastmete siseselt, nt varasemalt juba tallamistunnustega alustaimestiku kasvukõrguse vähenemine jms. Maastikukaitse meetmena on soovitatav kaaluda sõidukite parkimine korraldada võimalusel vahetult metsatee ääres ja sissesõit objektile piirata. Objektile randa minekuks on madalam astang ja liikumine ei ole suunatud; seisundi muutust on vaja järgida ning vajadusel kaaluda maastiku kaitseks meetmeid.

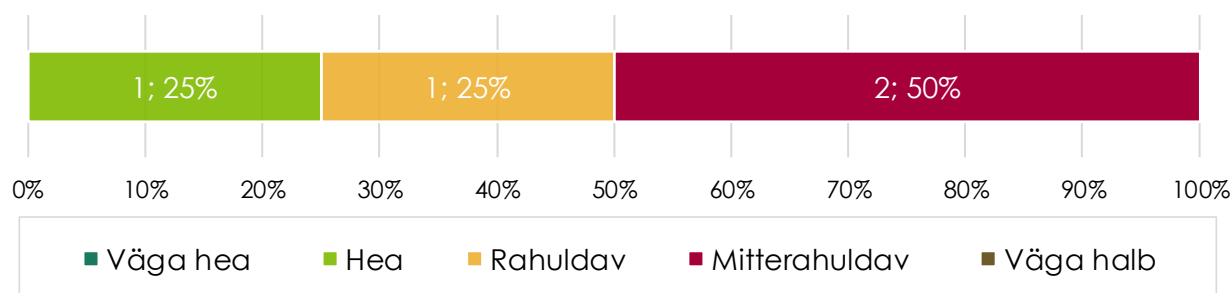
Leetse telkimisala II oli nii 2014. kui ka 2018. aastal PAI klassifikatsiooni alusel mitterahuldavas seisundis. 2014. aastast on pinnase ja alustaimestiku seisund väheses paranemise trendis (2014. ja 2018. a võrdlusel PAI muutus -0,2, 2018. ja 2022. a võrdluses -0,1). 2022. aastaks on objektile kohati paranenud pinnase kattuvus varisega, samas on suurenenud ka struktuuritu mineraalpinnase osakaal. 2022. a andmetel on objekt rahuldavas seisundis, jäädes PAI väärtuse alusel mitterahuldava seisundiklassi piiri lähedale. Külastustaristust loode suunda jääval maastikul on märgata tugev maastikusõiduki mõju – selgelt nähtavad pinnasekahjustused ja liikumisjäljed. Objekti parkimisala vajab efektiivsemaid piirdeid, vajadusel tõkkepuud ning täiendavat teavitust teede välisel alal mootorsõidukitega sõitmise keelust. Pikemas perspektiivis

on oluline külastusobjekti planeeringu üle vaatamine ja parimate lahendite selgitamine mh külastuse suunamiseks, et tagada maastike parem kaitse tallamiseõrnal kooslusel.

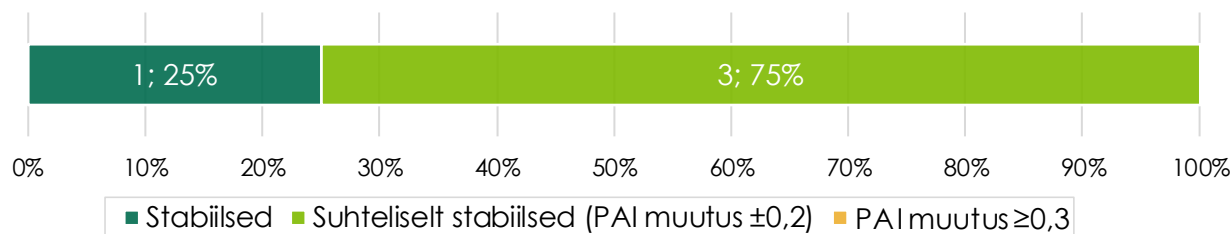
Leetse telkimisala III pinnase ja alustaimestiku seisund oli 2018. aasta andmetega võrreldes suhteliselt stabiilne (PAI muutus -0,2; PAI>3,3). Pinnase varisega kattuvus on paranenud, samas on osalt märgata ka tallamistunnustega alustaimestiku kasvukõrguse vähenemist (muutus kahjustusastme siseselt, tallamiskoormuse mõju). Seire majandamissoovituseks on sõidukitega väljaspool teid liiklemise piiramine ning võimalusel parkimistasku rajamine, pikemas perspektiivis külastuse suunamine.

Leetse telkimisala IV pinnase ja alustaimestiku seisund on suhteliselt stabiilne (PAI muutus -0,1, PAI>3,3). Tugevama tallamiskoormusega alal on varasemalt taimkatteta prooviruutudel lisandunud üksikud taimed (ka idulehti (ristik)), samas on ala mikroreljeefi kõrgematel, liivasematel osadel märgata taimkatte taandumist (ka põua mõju). Pinnase kattuvus okkavarisega on üldiselt paranenud, osalt on okkavarise all struktuuritu mineraalpinna. Objektile sisenetakse sõidukitega, millel on küllaltki tugev mõju pinnasele – osalt tihenunud, puujuured paljandunud. Maastikukaitse meetmena on soovitatav kaaluda tõkkepuude paigaldamist objektile. Hetkel toimub randa minek laiemal alal, mistõttu on tallamiskoormus objektil lõkkeasemete ja ranna vahelisel alal ühtlaselt tugev. Pikemas perspektiivis on oluline külastusobjekti planeeringu üle vaatamine ja parimate lahendite selgitamine mh külastuse suunamiseks, et tagada maastike parem kaitse tallamiseõrnal kooslusel.

Naissaare looduspargi objektidel on seire toimunud 2012., 2019. ning viimati 2022. aastal, mil seiresse oli kaasatud 4 seireobjekti. Pinnase ja alustaimestiku seisundi indeksi klassifikatsiooni alusel oli seisund hea ühel objektil (joonis 4), ühel objektil rahuldav ning kahel ka looduslikest tingimustest tulenevalt mitterahuldav. Väga halvas seisundis objekte ei olnud. Nii, nagu 2019. a seirel, olid ka 2022. a mitterahuldavas seisundis Naissaare telkimisala ning Hülkari puhkekoha pinnase ja alustaimestiku seisund. Mõlemal objektil ületab PAI väärtus ka lubatud muutuste piiri. 2019. ja 2022. a. andmete võrdlusel (4 objekti) oli kõigi objektide pinnase ja alustaimestiku seisund stabiilne või suhteliselt stabiilne (joonis 5).

Joonis 4. Naissaare looduspargi seireobjektide arvuline ja protsentuaalne jagunemine pinnase ja alustaimestiku seisundiklassidesse 2022. aastal.

Joonis 5. Naissaare looduspargi objektide arvuline ja protsentuaalne jagunemine PAI väärtuse muutuse alusel 2019. ja 2022. a. võrdlusel.

2019. aastal toimunud kordusseire andmetel oli Naissaare telkimisala pinnase ja alustaimestiku seisund varasemate seireandmetega võrreldes suhteliselt stabiilne (PAI muutus $+0,1$). 2019. ja 2022. a andmete võrdlusel oli seisund taas suhteliselt stabiilne, näidates siiski kerget paranemist (PAI muutus $-0,2$). Objektile on suurem paljandunud ja osaliselt struktuuri kaotanud mineraalpinnasega ala. Objektile kasvav kurdlehine kibuvits on osalt taastumas. Külastuse suunamiseks vajab objektile olev laudtee taastamist.

Hülkari puhkekohal oli seisund 2019. aastaks varasemate seireandmetega võrreldes halvenenud (PAI muutus $>0,3$). 2022. a võrdlusel oli seisund suhteliselt stabiilne, kuid liigub halvenemise trendis (PAI muutus $+0,2$). Paljandunud mineraalpinnas oli kohati erosioonile alluv ja objektile ning selle ümbruses esines teevälisel alal ATV vm maastikusõiduki jälgi. Üksikult paiknevate taimedega osaruutude osakaal oli langenud ning samas oli tõusnud nii paljandunud mineraalpinnase kui ka struktuuri kaotanud mineraalpinnase (luiteliivad) osakaal. Paiknedes liivaluutel, on objekti maastik tallamisõrn ning vaja on jälgida külastuse mõju olulisust kaitse-eesmärkide seisukohast. Oluline on külastusobjekti planeeringu üle vaatamine ja parimate lahendite selgitamine mh külastuse suunamiseks, et tagada maastiku parem kaitse tallamisõrnal ja pika taastumisaajaga kooslusel.

Saunakari lõkkekohal oli pinnase ja alustaimestiku seisund 2019. ja 2022. a andmete võrdlusel stabiilne (PAI $<3,3$). Seiretransekti välisel alal on kujunemas ATV vm maastikusõiduki rada. Naissaare põhjaraja Savikalda puhkekohal on seisund suhteliselt stabiilne (PAI muutus $+0,2$), tallamise mõju suurenenud.

Naissaare looduspargi kaitse-eeskirja alusel on kaitsealal mootorsõidukiga ja maastikusõidukiga sõitmine lubatud teedel ning jalgrattaga sõitmine teedel ja radadel; väljaspool nimetatut vaid kaitse-eeskirjas sätestatud juhtudel. Seire alusel vajab väljaspool teid mootorsõidukite ja maastikusõidukitega sõitmise teema tähelepanu, teavitustööd.

1.4. Ressursi seire

Üle-eestiliselt koguti kõikide külastusobjektide kogumahuna jäätmeid 2022. aastal 3530 m³, maht on võrreldes 2021. aastaga pisut suurenenud 2%. Lõkkepuid kasutati 2022. aastal 2409 m³, mis võrreldes 2021. aastaga jäänud samaseks, pisut langenud (2021 oli 2482 m²).

Tallinna puhkealal koguti jäätmeid 528 m³ ja kasutati lõkkepuid 155 m³.

2. Loodusteadlikkuse edendamine ja teabe jagamine

Loodusteadlikkuse edendamiseks kontaktivabalt jätkus Loquizi tarkvara platvormi kasutamine, et pakkuda inimestele tasuta võimalust RMK külastusobjektidel harivate nutimängude mängimiseks. Viimsi külastuskeskus pakkus 1 mängu Tādu loodusõpperajal.

Viimsi külastuskeskusest sai teavet 1323 inimest ja erinevatest loodushariduslikest tegevustest (sh.sündmused, viktoriinid, programmid jms) võttis osa 4422 inimest, nende hulgas olid ka ukrainlased, kellele pakuti koostöös Keskkonnainvesteeringute Keskusega eriprogrammi Eestimaa loodusega tutvumiseks. Ukrainakeelsetes loodusõppeprogrammides osales 22 rühma, milles 367 osalejat.

3. Hooldus ja rekonstrueerimine

Tallinna külastusala ja selle külastuskeskuse tegevuseks kasutati 2022. aastal otsekuludena kokku 308 tuhat eurot. Nimetatud vahendid kasutati külastustaristu majandamiseks (vajalike külastustaristu muudatuste kavandamiseks, muudatuste elluviimiseks, külastustaristu korrashoiu tagamiseks), maastiku seisundi säilitamiseks, külastuse suunamiseks, vajalikeks seireteks ning külastuskeskustes läbiviidavate loodusteadlikkust edendavate tegevuste korraldamiseks. Taristu korrashoiule kasutati 178 tuhat eurot, külastajate teavitamisele ja külastuse suunamisele 22 tuhat eurot ning loodusteadlikkuse edendamiseks kokku 80 tuhat eurot, sellest külastuskeskuse korrashoiule 53 tuhat eurot.

Tallinna külastusalal kasutati 2022. aastal külastustaristul ka Ühtekuuluvusfondi vahendeid, mille toel koostati projekt Nõmme-Mustamäe loodusrajale ja teostati sellele ekspertiis (kogumaksumusega 19 368 eurot, millest omaosalus oli 15%). Tabasalu looduspargis tehti loodusraja rekonstrueerimise I etapi ettevalmistustööd (paigaldati objekti infotahvliid ja ajutised piirdeid, tehti märgistustööd ja võsa eemaldamine jms, tööde maksumus 7 800 eurot, millest omaosalus 15%).

Nõmme-Mustamäe maastikukaitsealal lõpetati kohaliku kogukonna vastuseisust tulenevalt Sütiste tee trepi rekonstrueerimiseks sõlmitud hankelepingud ehitaja ja omanikujärelevalvega. Treppidele telliti ehituslikud ekspertiisid, mille alusel alustati ettevalmistustööd uue ja väiksemamahulise rekonstrueerimisprojekti koostamiseks. Nõmme-Mustamäe loodusraja projektiga otsustati senisel kujul mitte jätkata, kuid kohaliku kogukonna ja omavalitsusega koostöös jätkatakse sobivate lahenduste otsimist ala kaitseväärtuste parimaks tutvustamiseks ning külastuse suunamiseks. Nõmme-Mustamäe maastikukaitsealale valmisid aasta lõpuks ka kolm kaitseala väärtuseid tutvustavat infotahvliit, mille paigaldamine jäi 2023 aasta algusesse.

Meremõisa telkimisalal uuendati inventari - paigaldati uus laudpink katusealusega ning vahetati välja mõned amortiseerunud lõkkealused. Meremõisa telkimisala rekonstrueerimisprojekti ning alale planeeritava parkla loomiseks viidi tulevase parkla asukohas elektriliinide õhukaabel maa alla, kuid telkimisala on täieliku rekonstrueerimise ootel, kuna ala asub ehituskeeluvööndis ning üldplaneeringu menetlus on pooleli. Ala rekonstrueerimisega on planeeritud jätkata peale üldplaneeringu kehtestamist.

Valgejärve loodusõpperajale projekteeriti uus vaatetorn ning teostati projekti ekspertiis, talgute korras remonditi ja korrastati loodusõpperaja laudtee ja Loosalu-Paluküla loodusraja laudteel vahetati välja amortiseerunud laudtee osad.

Vääna-Jõesuu piirkonnas likvideeriti KOV-ile varasemalt rendile antud amortiseerunud väikevormid (lõkkealused ja pingid) ning Kohila valla üldplaneeringuga tehti ettepanek ehituskeeluvööndi vähendamiseks Kõnnu järve ääres vaatetornirajamiseks RMK Penijõe-Aegviidu-Kauksi matkatee äärde, Rabivere maastikukaitsealale. Kuna varasemalt planeeritud Rabivere matkaraja trass kattub RMK matkateega, otsustati selle planeerimine eraldi objektina lõpetada.

Harku metsa loodusrajal uuendati loodusraja trass ning paigaldati uued teabekandjaalused ja infotahvlid- 1 suur üldinfotahvel ja 8 infotahvlit rajale.

Keila-Joa parki ja Keila-Joa pargi loodusrajale valmisid uued infotahvlid: 2 üldinfotahvlit, 2 suurt infotahvlit paviljoni seintele ja 6 infotahvlit loodusrajale. Valmis ka Keila-Joa pargi audiogiid 6 kuulamispunktiga. Valminud tahvlid ja audiogiid paigaldatakse 2023. aastal.

Saula Siniallikatel valmisid uued teabekandjaalused ja infotahvlid: suur üldinfotahvel ja ka üks infotahvel rajal.

Pakri poolsaare matkaraja taristu likvideeriti, kuna esinesid maaomandi probleemid ning rada kattus Ranniku matkaraja trassiga.

Loodusteadlikkuse edendamisest ja teabe jagamisest annab ülevaate ptk 2 ja tabel 3.

Kogutud jäätmete kogustest ja küttepuid kulust annab ülevaate ptk. 1.4. Suuremahulisemad tööd on esitatud tabelis 2.

Tabel 2. Tallinna külastusala perioodil 2020-2029 planeeritud tegevused ja nende täitmine aastal 2022.

Külastusobjekt	Kaitseala, vöönd	Arengusuunad	Tegevus	Tegevuse kirjeldus	Planeeritud tööde teostamise aeg		2022. aastal teostatud tööde kirjeldus
					2020-2022	2023-2029	
Tallinna ümbruse puhkeala							
RMK matkatee Peraküla-Aegviidu-Ähijärve/Vihterpalu-Ohtu (46km)		Taristu kvaliteedi säilitamine Teavitamise kvaliteedi tõstmine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Teavitamine	Teabematerjalide koostamine	x	x	
Padise lõkkekoht		Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Taristu rekonstrueerimine	Väikevormide rekonstrueerimine		x	
			Teavitamine	Teabetahvli koostamine, valmistamine	x	x	
Ohtu lõkkekoht		Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Taristu rekonstrueerimine	Taristu tervikrekonstrueerimine		x	
			Teavitamine	Teabetahvli koostamine, valmistamine	x	x	
RMK matkatee Peraküla-Aegviidu-Ähijärve /Ohtu-Alavere (87 km)		Taristu kvaliteedi säilitamine Teavitamise kvaliteedi tõstmine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Teavitamine	Teabetahvli koostamine, valmistamine	x	x	
Metsanurme-Üksnurme ajaloo- ja loodusõpperada		Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Metsanurme lõkkekoht I		Taristu kvaliteedi tõstmine	Taristu rekonstrueerimine	Taristu tervikrekonstrueerimine		x	

			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Saarte raba lõkkekoht		Taristu kvaliteedi säilitamine Õõbimist võimaldava taristu rajamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Taristu rekonstrueerimine	Taristu rekonstrueerimine		x	
Saula lõkkekoht		Teavitamise kvaliteedi tõstmine Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Taristu rekonstrueerimine	Taristu tervikrekonstrueerimine		x	
			Teavitamine	Teabetahvli koostamine, erinevad teavitamise väljundid	x		
Alavere lõkkekoht		Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Taristu rekonstrueerimine	Taristu rekonstrueerimine		x	
RMK matkatee Oandu-Aegviidu-Ikla / Paluküla-Hirvelaane (46 km)		Taristu kvaliteedi säilitamine Teavitamise kvaliteedi tõstmine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Taristu rekonstrueerimine	Taristu rekonstrueerimine		x	
			Teavitamine	Teavitamine väärtustest	x	x	
Loosalu lõkkekoht	Kõnnumaa MKA Kõnumaa pv	Taristu kvaliteedi tõstmine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Taristu rekonstrueerimine	Taristu uuendamine	x	x	
Loosalu-Paluküla loodusrada	Kõnnumaa MKA Kõnumaa pv Loosalu skv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Projekteerimine	Laudtee rekonstrueerimise projekteerimine		x	
			Taristu rekonstrueerimine	Taristu rekonstrueerimine		x	

Hirvelaane lõkkekoht		Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Taristu rekonstrueerimine	Taristu rekonstrueerimine	x	x	
RMK matkatee Penijõe-Aegviidu-Kauksi / Susla-Naiste raba (110 km)		Taristu kvaliteedi säilitamine Teavitamise kvaliteedi tõstmine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Teavitamine	Teavitamine väärtustest	x	x	
Susla lõkkekoht		Taristu kvaliteedi säilitamine Teavitamise kvaliteedi tõstmine Õõbimist võimaldava taristu rajamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Taristu rekonstrueerimine	Taristu rekonstrueerimine		x	
			Teavitamine	Teavitamine väärtustest	x	x	
Kõrvetaguse lõkkekoht		Taristu kvaliteedi säilitamine Teavitamise kvaliteedi tõstmine Õõbimist võimaldava taristu rajamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Taristu rekonstrueerimine	Taristu rekonstrueerimine		x	
			Teavitamine	Teavitamine väärtustest	x	x	
Varbola linnus	Varbola vanad rannamoodustised; Varbola pinnavormide kaitseala	Taristu kvaliteedi tõstmine Teavitamise kvaliteedi tõstmine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Varjualuste katuste uuendamine	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Teavitamine	Teabematerjalide koostamine (linnus)	x	x	
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine

Varbola linnuse telkimisala		Taristu kvaliteedi säilitamine Teavitamise kvaliteedi tõstmine Erivajadustega külastajatele taristu arendamine Ööbimist võimaldava taristu rajamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Taristu rekonstrueerimine	Taristu rekonstrueerimine	x	x	
			Teavitamine	Teabetahvli koostamine	x	x	
Rabivere lõkkekoht		Taristu kvaliteedi säilitamine Teavitamise kvaliteedi tõstmine Ööbimist võimaldava taristu rajamine Tegevuse mitmekesistamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus ja remont	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Taristu rekonstrueerimine	Taristu rekonstrueerimine		x	
			Teavitamine	Teabetahvli koostamine	x	x	
Järlepa lõkkekoht		Taristu kvaliteedi säilitamine Teavitamise kvaliteedi tõstmine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Teavitamine	Teabetahvli koostamine	x	x	
Naisteraba lõkkekoht		Taristu kvaliteedi säilitamine Teavitamise kvaliteedi tõstmine Ööbimist võimaldava taristu rajamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	
			Taristu rekonstrueerimine	Taristu rekonstrueerimine		x	
			Teavitamine	Teabetahvli koostamine	x	x	
Keila-Joa pargi loodusrada	Keila-Joa mõisa park (KLO1200572) Keila-Joa pargi pv	Taristu kvaliteedi tõstmine Teavitamise kvaliteedi tõstmine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine

		Loodusharidusliku suuna arendamine					
			Projekteerimine	Parkla rekonstrueerimise projekteerimine	x		
			Taristu rekonstrueerimine	Teede rekonstrueerimine, Meremõisa mõisa varemete konserveerimine, parkla rekonstrueerimine	x		
			Teavitamine	Tallinna lähiümbruse objektiinfo lisamine parklasse	x	x	Pargi infotahvlite sisu tootmine, audiogiidi sisu tootmine
Meremõisa telkimisala	Laulasmaa MKA Laulasmaa pv	Ala planeeringu uuendamine Külastuse suunamine Maastikukaitseliste meetmete rakendamine Teavitamise kvaliteedi tõstmine Erivajadustega külastajatele taristu arendamine	Projekteerimine	Projekteeritakse telkimisala kasutusviisidest lähtuv terviklahendus koos loodusõpperajaga	x		
			Taristu rekonstrueerimine	Rekonstrueeritakse vastavalt projektile, olemasolevate radade tähistuse uuendamine	x		Maakaabli rajamine. Väikevormide uuendamine - asendati laudpink-katusealune ning osad lõkkeasemed.
			Taristu rajamine	Loodusõpperaja välja töötamine ja märkimine mööda olemasolevaid teid ja radu	x		
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Teavitamine	Infomaterjali koostamine ja valmistamine	x	x	
Tabasalu loodusõpperada	Rannamõisa MKA Rannamõisa pv	Taristu kvaliteedi tõstmine Teavitamise kvaliteedi parandamine	Projekteerimine	Treppide ja raja rekonstrueerimise projekteerimine	x		
			Taristu rekonstrueerimine	Rekonstrueerimine vastavalt projektile	x		Hanke läbiviimine ja ehituse ning omanikujärelevalve lepingute sõlmimine.

							Rekonstrueerimistööde esimese etapiga alustamine.
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Teavitamine	Infotahvli uuendamine	x	x	
Tädu loodusõpperada	Mäealuse MKA Mäealuse pv	Taristu kvaliteedi säilitamine Teavitamise kvaliteedi parandamine	Taristu rekonstrueerimine	Taristu rekonstrueerimine (purre, trass)	x	x	
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus ja remont	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Teavitamine	Infomaterjali koostamine ja valmistamine	x	x	
Tädu lõkkekoht	Mäealuse MKA Mäealuse pv	Taristu kvaliteedi säilitamine Teavitamise kvaliteedi parandamine	Taristu rekonstrueerimine	Taristu rekonstrueerimine	x		
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Teavitamine	Infomaterjali koostamine ja valmistamine	x	x	
Leetse telkimisala	Pakri MKA Pakri pv	Taristu kvaliteedi säilitamine Teavitamise kvaliteedi tõstmine Külastuse suunamine, Juurdepääsu parandamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus, tee remont	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Teavitamine	Infomaterjali koostamine ja valmistamine	x	x	
			Taristu rekonstrueerimine	Taristu rekonstrueerimine	x	x	
Harku metsa loodusrada		Ala planeeringu uuendamine Taristu kvaliteedi tõstmine Teavitamise kvaliteedi tõstmine Loodusharidusliku suuna arendamine	Taristu rekonstrueerimine	Raja rekonstrueerimine	x		

			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus ja remont	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Teavitamine	Infomaterjali koostamine ja valmistamine	x	x	Uus infotahvel
Türisalu panga parklad	Türisalu MKA Türisalu pv	Taristu kvaliteedi säilitamine Teavitamise kvaliteedi parandamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus ja remont	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Teavitamine	Infomaterjali koostamine ja valmistamine	x	x	
Jalase loodusrada	Jalase MKA Sõbessoo skv Abrumetsa skv Jalase pv	Ala planeeringu uuendamine Taristu kvaliteedi tõstmine Teavitamise kvaliteedi tõstmine	Projekteerimine	Rajatrassi muudatuse ja laudtee rekonstrueerimise projekteerimine	x		
			Taristu rekonstrueerimine	Laudtee rekonstrueerimine	x		
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Teavitamine	Infomaterjali koostamine ja valmistamine	x	x	
Valgejärve loodusõpperada	Valgejärve MKA Valgejärve skv	Taristu kvaliteedi tõstmine Teavitamise kvaliteedi parandamine	Projekteerimine	Torni ja laudtee rekonstrueerimise projekteerimine	x		Torni projekteerimine ja ekspertiis
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Taristu rekonstrueerimine	Torni ja laudtee rekonstrueerimine, Hundiaediku ja puhkekoha rekonstrueerimine	x		
			Teavitamine	Infomaterjali koostamine ja valmistamine	x	x	
Järveotsa lõkkekoht		Taristu kvaliteedi säilitamine Teavitamise kvaliteedi parandamine	Taristu rekonstrueerimine	käimla rekonstrueerimine	x		
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine

			Teavitamine	Infomaterjali koostamine ja valmistamine	x	x	
Saula Siniallikad	Kaitstav looduse üksikobjekt Saula Siniallikad (KLO4001234)	Taristu kvaliteedi säilitamine Teavitamise kvaliteedi parandamine	Projekteerimine	Silla projekteerimine		x	
			Taristu rekonstrueerimine	Silla rekonstrueerimine		x	
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Teavitamine	Infomaterjali koostamine ja valmistamine	x	x	Uued infotahvlid
Pakri poolsaare matkarada	Pakri MKA Pakri pv	Objekti likvideerimine	Taristu lammutamine	Raja likvideerimine	x		Matkaraja taristu likvideeritud
Padise ATV-rada			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Infomaterjalide koostamine ja trükkimine	Infomaterjalide välja töötamine ja valmistamine	x	x	
Rabivere matkarada	Rabivere MKA Rabivere pv	Uus objekt	Projekteerimine	Matkaraja torni projekteerimine	x		Rabivere matkarada ei teosta, kuna raja trass kattub RMK matkateega. Torni planeerimine jätkub matkatee osana.
			Taristu rajamine	Torni rajamine Kõnnu järve äärde	x	x	
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	
			Teavitamine	Infomaterjali koostamine ja valmistamine	x	x	
Sütiste metsa puhkekoht	Nõmme-Mustamäe MKA Nõmme-Mustamäe pv	Taristu kvaliteedi tõstmine Teavitamise kvaliteedi tõstmine Loodusharidusliku suuna arendamine	Teavitamine	Infomaterjalide koostamine ja valmistamine	x	x	
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine

			Taristu rekonstrueerimine	Taristu rekonstrueerimine	x		
Nõmme-Mustamäe loodusrada	Nõmme-Mustamäe MKA Nõmme-Mustamäe pv	Uus objekt	Projekteerimine	Loodusraja ja treppide (Vanaka, Liivaku) projekteerimine koos remondiprojektiga olemasolevale betoontrepile	x		Treppide rekonstrueerimise hankelepingu lõpetamine, uue ehituseksportiisi teostamine treppidele
			Taristu rajamine	Loodusraja rajamine koos taristuelementidega (trepid, infotahvlid jm)	x		
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	
			Teavitamine	Infomaterjali koostamine ja valmistamine	x	x	
Kaitsealade infotahvlid			Teavitamine	Infomaterjali koostamine ja valmistamine	x	x	Nõmme-Mustamäe maastikukaitsealale kaitsev äärtusi tutvustava infomaterjali koostamine, trükk ja paigaldamine (3 tk)
Naissaare looduspark							
Naissaare telkimisala	Naissaare looduspark, Naissaare pv	Taristu kvaliteedi tõstmine Teavitamise kvaliteedi tõstmine	Projekteerimine	Telkimisala projekteerimine		x	
			Taristu rekonstrueerimine	Rekonstrueerimine vastavalt projektile		x	
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Teavitamine	Infomaterjali koostamine ja trükkimine	x	x	
Naissaare lõunarada	Naissaare looduspark, Naissaare pv, Hülkari skv, Lõunaküla pv, Naissaare skv	Taristu kvaliteedi tõstmine Teavitamise kvaliteedi tõstmine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine

			Teavitamine	Infomaterjali koostamine ja valmistamine	x	x	
Hülkari puhkekoht	Naissaare looduspark, Hülkari skv	Taristu kvaliteedi tõstmine Teavitamise kvaliteedi tõstmine	Projekteerimine	Projekteerimine telkimisega lõkkekohaks		x	
			Taristu rekonstrueerimine	Puhke koha rekonstrueerimine		x	
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Teavitamine	Infomaterjali koostamine ja valmistamine	x	x	
Naissaare keskrada	Naissaare looduspark, Taani kuninga aia skv, Savikalda skv, Naissaare skv, Kunilamäe skv, Kivikangrute skv, Naissaare pv	Teavitamise kvaliteedi tõstmine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Teavitamine	Infomaterjali koostamine ja valmistamine	x	x	
Naissaare põhjarada (militaarrada)	Naissaare looduspark, Haldja küla pv, Savikalda skv, Jurka küla pv, Virbi pv, Naissaare skv, Kunila skv	Taristu kvaliteedi tõstmine Teavitamise kvaliteedi tõstmine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Teavitamine	Infomaterjali koostamine ja valmistamine	x	x	
Saunakari lõkkekoht	Naissaare looduspark, Virbi pv	Taristu kvaliteedi tõstmine Teavitamise kvaliteedi tõstmine	Projekteerimine	Projekteerimine telkimisega lõkkekohaks		x	
			Taristu rekonstrueerimine	Taristu rekonstrueerimine		x	

			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev remont ja hooldus	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Teavitamine	Infomaterjali koostamine ja valmistamine	x	x	

Tabel 3. Külustuskeskuses aastatel 2020-2029 planeeritud tegevused ja teostamine aastal 2022.

Külustuskeskus	Tegevuste kirjeldus	Planeeritud tööde teostamise aeg		2022. aastal teostatud tööde kirjeldus
		2020-2022	2023-2029	
Viimsi külustuskeskus	Külustuskeskuse seintel olevate reklaamtahvlite uuendus ja viidastuse parandamine	x		
	Õueala arendus		x	
	Keskuse juurde raja loomine		x	
	Ekspositsiooni hooldus ja uuendamine	x	x	Alustati puuraiduri mängu uuendamist, ekspositsiooni hooldustööd